

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Štev. 99.

V Ljubljani, v soboto, 2. maja 1903.

Letnik XXXI.

Za pošiljanje prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V pravništvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.Naročnine in inzerate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.Uredništvo je v Semo-
niških ulicah št. 2, I., 17.Izhajava vsak dan, izveniši
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Edvard VII. in Leon XIII.

Naslednik Petrov in naslednik Elizabetin sta se sešla. To je dogodek, kateri bo v svetovni zgodovini začetan med najpomembnejše, to je zlasti za Anglijo znamenje, da se je sicer polagoma, a temeljito izpreobrnilo javno mnenje.

Devetsto let ni noben angleški vladar stopil na rimska tla. Anglija in Rim sta šla vedno bolj narazen. Henrik VIII. je v svoj odpad potegnil celo državo, krvava Elizabeta je tisoče katoličanov žrtvovala svoji razkolni pohlepnosti. Izkoreniniti so hoteli vsako sled katolicizma. Kakor Turek na Balkanu, tako ali še hujše je gospodaril John Bull s katoliško Irsko. Zdelo se je, da je vez na vekomaj porušena.

A znanost je na Angleškem pripravljala pot pravi veri. Nepriistranski zgodovinarji so razkrivali krivice razkola in iz prastarih stoletij jim je zopet zasijala pred očmi svetla in lepa prikazane one cerkve, katera je dala omiko in prosveto Veliki Britaniji. Najboljši duhovi so se nagibali h katolicizmu, in dasi mora še sedaj kralj v svoji prisegi žaliti trinajst milijonov svojih katoliških podanikov, vendar se je javno mnenje nagibalo vedno bolj na katoliško stran, mnogo sovražnih predsodkov je padlo, in vsako leto prestopa cela vrsta najodličnejših Angležev v katoliško cerkev.

Edvard VII. je šel v Rim. Vprašanje je bilo, ali obišče papeža. Vse se je storilo, da ga odvrnejo od tega. Najprej je italijanska vlada napela vse diplomatske žice, da ga odvrne od tega sklepa. Potem se je začela mednarodna frimasonska agitacija. »Protestantovska zveza« je brzojavila tajniku kralja Edvarda: »Protestantovska zveza z vsemi svojimi društvi in z zvezami v angleški državi, je sprejela z največjo užaljenostjo novico, objavljeno po listih, po kateri je protestantovski kralj namenjen obiskati papeža. Upamo, da ta novica ni utemeljena«.

V imenu 51 protestantovskih društev je

protestiral lord Roberston proti temu, da bi Edvard VII. šel v Vatikan.

Vendar se ni mogel Edvard VII. iznebiti pritiska javnega mnjenja. Edvard VII. je šel v Vatikan. Ko je stopal po »kraljevih stopnicah« mimo sikstinske kapele v Klementovo dvorano, kjer ga je čakal papež, se je začelo vršiti to, po čemer so angleški katoličani skozi stoletja hrepneli: da se približa kraljestvo papeštvu, in da valed tega neha terorizem, da se vrne pravica in enakopravnost, da neha suženstvo in zasije nova kultura. Ali so se zbudili takrat v Edvardu spomini na potoke mučeniške krvi, katere so po nedolžnem prelili njegovi predniki? Če se mu je zbudila yest, sedaj ima priliko, da popravi krivice.

Papež je peljal kralja v privatno sobo, kjer sta bila petindvajset minut čisto sama. Kaj sta govorila, se ne vé. Le to je prišlo v javnost, da je papež napeljal govor na svoje bivanje v Londonu, kjer je bil nekaj časa kot poslanec na belgijskem dvoru. Takrat je šel papež tudi v zbornico, kjer je slišal govoriti ministra Peela in O'Connella. Gorko je papež kralju zbuja svoje spomine na O'Connella, na tega krepkega in nevstrašnega boritelja za resnico, kateri je v parlamentu med sejo imel klobuk vedno potisnjen globoko na oči, katerega vsaka beseda je udarila kakor grom. Takrat je bil Edvard star pet let...

Kaj sta še dalje govorila? To je tajnost, ki je ne vemo. A upati smemo, da pomeni ta dan dobro bodočnost za Anglijo in za Rim.

Nemški napredek pod zastavo barona Schwegla.

Baron Schwegel je markantna prikazen v našem javnem življenju. Rodom in pokoljenjem sin slovenskega kmeta iz Gorij pri Bledu, se je šolal v Ljubljani in po dokončanih srednjih šolah prišel je na Dunaju

v orientalsko akademijo in se tam izobrazil za diplomatsko službo. — Bil je zastopnik vlade v Egiptu in pozneje je bil kot sekcij-ski šef desna roka vnajega ministra grofa Andrassyja.

Ko so ga poslali v pokoj, je pa vstopil v politično areno kot poslanec ustavovernega veleposestva kranjskega v državni zbornici in deželi kranjski.

Ker je talent in izkušen diplomat, je takoj pri vstopu v politično življenje dosegel vodilno ulogo. On je vodja liberalnega veleposestva v državni zbornici in vodja kranjskega nemštva.

Ker je dober denarni gospodar in si je tekom svoje moške dobe nakupil jako mnogo premoženja, igra v dunajskem finančnem svetu pri raznih podjetjih in bankah odlično ulogo.

Po rodu je sicer Slovenec čiste kmetake korenine ali, bodisi usoda bodisi kaj drugega, zaneslo ga je v nam Slovencem sovražni tabor. In tako se ponavlja pri nas žalostni vzgled, da mo izšel iz srede teptanega slovenskega naroda, mož, ki bi po svojem odličnem stališču, svojem bogastvu in svojih talentih lahko svojemuzaničevanemu narodu več koristil kakor tisoč in tisoč drugih, da ta mož stoji na čelu nemških bojnih vrst, onih Nemcev, ki imajo na svoji zastavi geslo: Smrt slovenski narodni individualnosti.

Čuden slučaj usode za sina slovenskega kmeta! Neko podobno podobo v ekselencu baronom Schweglom imamo v sodobni slovenski zgodovini le še pri Čehih v osebi barona Chlumeckega, znanega tudi pod imenom »die weisse Frau des Parlaments«.

Toda dosti tega! ker nimamo namena izpraševati narodno vest nemške ekselence slovenskega rodu

Dejstvo je, da baron Schwegel s svojo

nemško stranko na Kranjskem igra prvo ulogo v deželi.

Precej ko je vstopil v kranjsko deželno zbornico, je skušal ustvariti stranko veleposestva kot odločujoči faktor.

Zato pa je v slučajih, da je prišlo do nesporazumljenja mej obema frakcijama slovenske deželnozbornice delegacije, gledal na to, da je vrgel svoje glasove sedaj sem, sedaj tja, dobro vedoč, da se tako nesporazumljenje med obema frakcijama poostrejuje.

Ko sta leta 1896 prišli v deželno zbornico dve konsolidovani slovenski stranki, je pa vrgel baron Schwegel svoje diplomatske mreže ter ujel eno slovensko stranko, da je z njim sklenila politično alianco.

Zanimivo je, kako je hotel ta mož ustvariti si koalicijo nemške stranke in slovenske liberalne stranke.

Ko so bili liberalci dali besedo, da so voljni skleniti zvezo, so se pričela pogajanja, pod kakšnimi pogoji bodo sklenili zvezo.

Ši so koncepti za to zvezo od ene stranke do druge. Nemci so izprva hoteli imeti, da bodeti ti stranki popolnoma enakopravni. Če volijo člana slovenske liberalne stranke v deželni odbor iz cele zbornice, hoteli so zase imeti odbornika-namestnika.

V državnem zboru so hoteli celo, da je delegat za kranjsko deželo v delegacijah eno leto Nemeo, eno leto pa slovenski liberalec. Ta načrt se jim je preprečil, ker so dobili večino mej kranjskimi državnimi poslanci katoliško narodni možje. To so zahtevali v velikem, a ravno tako naj bi se postepalo tudi v malem.

Ta prvotni koncept nemškega kompaciscenta sicer ni obveljal, ali koncediralo se je vzlic temu silno mnogo, in se dalo tudi zapisati.

Baron Schwegel pa kot dober diplomat ni miroval in vedno mešetaril ter iskal teh ali onih ugodnosti za svojo nemško stranko. Ker se je spor med slovenskima strankama vedno bolj poostreval, je bilo to voda na nemški mlin.

LISTEK.

Po oratoriju.

Minuli so dnevi bojazni, skrbi, dela in napora, oratorij se je izvršil na najveličastnejši način in sedaj je umestno, da se še enkrat ozremo nazaj in se v spominu divimo še enkrat na krasnem umotvoru.

Priznati se mora, da je delo naredilo veliko večji učinek, ker se je izvajalo v cerkvi. Tu spominja človeka vse na Boga in dviga človeško dušo kvišku. Večletna stavba, krasni kipi in slike, katere je razsvetljevala magična električna luč, nas je postavila v oni položaj, v katerem je človek zmožen v se sprejeti visoke ideje. V cerkvi so odpadle salonske toalete, vsakdo je prišel, kakor se sploh pride v cerkev, nič ni motilo človeškega očesa, da bi ga odvrčevalo od stvari same. Edina cerkvena tla so bila v stanu združiti vse sloje, mirno so sedeli vkup ljudje raznih strank, liberalci, klerikalci, katoličani, protestanti, vojniki, civilisti, dostojanstveniki, prostaki; vse je združila krščanska umetnost. Bilo je v onih dneh pravo ljudsko gibanje, veselo znamenje, da kljub vsem bojem je še zdravega krščanskega čuta v občinstvu, treba le vdariti na pravo struno. Doznali smo, kje je treba prijeti občinstvo, doznali,

da je krščanska umetnost neprecenljive vrednosti, ker ona omili vsa nasprotstva in združuje duhove. In ta ideja je velikanskega pomena, kar bo priznal vsak misleči človek. Potrdilo se je, kar smo pisali pred oratorijem, da je izvajanje takih umotvorov pravi misijon za salonske kroge. Padla je torej bojazen in se umaknila pravemu veselju, resničnemu duhovnemu užitku.

Tudi skrb in delo je pri kraju. Bode li »Glasbena Matica« kos težavni nalogi? Bode li mogoče zbrati tako velik orkester, kje dobiti pripravnih sredstev, dobrih oratorijancev? Bode li umetnik zadovoljen? Se bodo pokrili velikanski troški? Te in enake skrbi so nam polnile glave in po pravici. Toda Bogu bodi hvala in neumornemu delovanju nekaterih gospodov, ki so zastavili vse svoje moči v prosep podjetja. Kar prevzame koncertni vodja g. Hubad, to tudi izpelje.

Sestavil je za Ljubljano velikansk zbor, 170 pevcev in pevk in ga tako izvežbal, da je P. Hartman izjavil: »Tako pripravljenega zbora še nisem našel z lepa. Drugod moram sam pripravljati zore, tukaj sem našel vse pripravljeno.« — Kdo se ne spominja moškega zbora, ki je nakrat v najkrajšem pianissimo izrastel iz orkestra in se polagoma vspel do najkremenitejšega fortissime? Ki se je znal vклонiti celoti, nikjer ni bil nasilen, marveč organsko se prilagodil umo-

tvoru? Ki je peval z vsem čutom in stal na višku umetelnosti glede vokalizacije, fraziranja in nijans? Občudovali smo diskretnost tenorov, blagoglasje basov, ki so se dobro slišali tudi v nižjem des-u. Občudovali nežnost ženskega zbora klarisaric, katerega so v nižjih legah drugega alta izbornopodpirali deški glasovi. Največji pa je bil združeni mešan zbor v »Reminiscentur« in fugi, kakor tudi v sklepnem zboru »O sanctissima anima«. To je bila moč in živahnost, ki je pretresala mozeg.

In kje dobiti pripravnih solistov? Ta skrb je bila pač največja, vendar se je posrečilo po mnogem trudu in molitvah, s katerimi so prijatelji podvzetja podpirali podjetnike, pridobiti izvrstnih moči. Neki duhovnik iz Gradca je povedal, da je opravil eno sv. mašo za srečen vseh prizadevanja. Med solisti imata največjo in najtežavnišo ulogo Sopran in Tenor in ravno ta dva sta bila v najboljših rokah. Gospa Kury ima čist, zvonki glas in je v nekaterih partijah kar očarala poslušalce. Plemeniti Cammarotta pa ima tenor, kakršnega še nismo čuli v koncertih »Gl. Matice«. Kako veličastno je prednašal junaško arijo »Magnificabitur«, se igral z visokim a, h in c; kako lepo je peval blagoslov umirajočega očaka: »Dilectissimi fratres! Vse to z izredno resnobo, dobro vedoč, kaj in kje poje. Bas in

Alt imata sicer manjši ulogi, a sta ju izvajali z enako dovršenostjo. Prekrasen je bil njun kanon »Crucis Christi«, za marsikatero najlepša točka oratorija.

Orkester je bil izvrstno sestavljen. Devetindvajset vijolin, devet vijol itd. mu je dalo izredno milobo in blišč, kontrabas temeljit vendar voljan, srednji glasi so polnili harmonije. Presenetil je vijolinski solo g. profesorja Vedra, ki je spremljal kvartet solistov sredi burne fuge.

In ves ta aparat 230 oseb je imel P. Hartman v svojih rokah in se igral z njim, kakor je hotel. P. Hartman je izboren dirigent, živ, točen, pozoren, vsakdo dobi migljaj o pravem času. On dá svojemu delu nekako svečanost, mu vdihne nabožen značaj, pa mu podeli o pravem času nenavadno živahnost in veličje. Smelo trdim, da je marsikateri glasbenik opazoval dirigenta z veliko koristjo, ker glasbo je treba slušati, dirigenta opazovati, le tako se človek, zlasti glasbenik, lika in izobražuje. Ni čuda tedaj, da so bile oči vseh, zlasti sodelujočih, vedno vprte v umetnika. Se mi je pred očmi, kako skrbno so se ozirali pevci, zlasti solisti nanj, kako pazili na vsak migljaj in šli za njim. Kako lepo in elegantno je peljal moški zbor v solnični pesmi s svojo palčico skozi prekrasni ritardando! Vse je bilo navdušeno za umetnika, on pa, živeč

In ko je sedaj zadnja leta dr. Tavčar s svojim »Narodom« dognal osební boj do vrhunca in z vsemi mogočimi bojnimi sredstvi požgal zadnje mostove, ki so še slovenski stranki vezali, je dosegel baron Schwegel svoj smoter: da je nemška stranka prvi faktor v deželi.

Slovenska liberalna stranka s strahom in trepetom gleda na barona Schwegla, da bi je ne zapustil. Zato gre v svoji popustnosti nasproti Nemcem do skrajne meje. Če jo baron Schwegel zapusti, je konec njegove navidezne mogočnosti. Ako jo Nemci zapuste, ta stranka tudi takoj razpade. Dr. Tavčarjevi frakciji ostalo bi komaj polovico sedanjih somišljenikov, drugi del pa bi šel svoja pota, brčkone nazaj v nekdanji frazerski-kričavi narodni radikalizem.

Ker je naklonjenost barona Schwegla življenjsko vprašanje za slovensko-liberalno stranko v tej sestavi, in pod vodstvom sedanje klike, zato je umevno, da dopuščajo slovenski liberalci, da se njega ekscelenca utika celo v zakulisne tajnosti liberalne stranke.

Liberalna stranka vsled svojega nehajstva faktično oslabeva, zato mora vedno gledati, da nemški volivci ostanejo kot železna rezerva za najhujšo potrebo. In to rezervo so že večkrat mobilizirali slovenski liberalci pri volitvah.

Tako pri volitvah Vencajz contra Kušar in ob volitvi Spendal contra dr. Ferjančič.

Da Nemci kar tako na slepo ne hodijo po kostanj za slovenske liberalce, je gotovo. Dandanes so Nemci toliko praktični, da se za vsako politično pomoč dajo drugje odškodovati. In ker vedo, da so pri silnem razporu med slovenskima strankama slovenski liberalni voditelji navezani nanje na življenje in smrt, zato pa to svojo ugodno nemško pozicijo izrabljajo, kar se dá.

Ako postavlja slovensko-liberalna stranka svoje kandidate za deželno zbornico, je bar. Schwegel in vse vodstvo nemške stranke poučeno o obravnavah in diktira pogoje, pod katerimi bo šla za-nje v ogenj.

In ko je vse v redu, ko je postavljene kandidate odobril tudi ekscelenca Schwegel, tedaj pa se vsede k pisalni mizi in piše v Tržič, zakaj gredo Nemci za kandidata slovensko liberalne stranke.

S temi kratkimi črtami smo podali sliko, kako vlada ekscelenca baron Schwegel in z njim pest Nemcev kranjsko deželo.

Poniževalno in sramotno je za nas Slovence, da celo tu, v sreu slovenstva, robujemo tuji komandi. Stori li bomo vse, da preneha naše robstvo.

Kakšen faktor so bili Nemci v deželi, dokler ni baron Schwegel prijel za vajeti?! In sedaj so prvi faktor vsled dobre taktike barona Schwegla in zaslepljenosti — slovenskih liberalcev.

s celo dušo za svoje delo, je stal skromen v svoji v resnici ubožni obleki — pravi sin sv. očaka. Opazili smo na njem velike vrline. Nekteri so ga nagovarjali, naj si nadene odlikovanja; on pa odgovori, da jih ni imel še pri nobeni produkciji in si jih ne pripne tudi to pot. Navada je, da odli kovanec pred cesarja stopi z odlikovanji. P. Hartman jih lani ni prinesel pred Njegovo Veličanstvo. Iz vsega se vidi, da išče proslavljati le Boga v njegovih svetnikih, da ljubi sicer svoje delo, za svojo osebo mu ni mar. Opazili nismo niti najmanjše sentimentalnosti na njem in bojimo se, da ga žalijo celo te besede, če zve o njih. Skrbno skuša ohraniti si muzikalno individualnost. Kjerkoli je proizvajal svoja dela, v Petrogradu in na Dunaju, ponudil so mu umetniško ložo, da posluša to ali ono opero, a hvaležno je odklanjal, ker bi opera znala motiti njegovo glasbeno oziranje. Rad pa posluša koncerte in proučava zvoke instrumentacije. Imel je saboj partituro tretjega večerja dela »Coena Domini« ali zadnja večerja, ki obeta daleč prekositi oba dose danja oratorija, a delo bo trajalo gotovo še eno leto.

Obisk oratorija je bil uprav velikanski. Razprodane so bile davno vse vstopnice, in »Glasbena Matica« je bila primorana izdati novih, da se vsaj deloma ustreže navalu, in

Doklej še? to je vprašanje bližnje bodočnosti. —

Dr. Tavčar razdira liberalne posojilnice.

Že dalj časa so se liberalci veselili, da bo dr. Tavčar uničil »Gospodarsko zvezo« in »Ljudsko posojilnico«, in sicer, ker ju doma ne more, bo z Dunaja poslal doli blisk in grom, ki bosta vse uničila. Radovedni smo bili, kaj bo neki naredil, in prav humoristično smo bili ginjeni, ko smo videli ves sad tega napora v obliki interpelacije, katera je sicer predrzna in oblastna v zahtevi, a prazna in puhla po vsebini.

Dr. Tavčar se ne zmeni za ljubljansko mesto, ki ga je volilo. Domača trgovina peša vsled tuje konkurence, a nismo še čuli dr. Tavčarja, da bi bil količkaj zinil proti onim tujim tvrdkam, ki izpodrivajo domače. Ljubljanska obrt gine, in konfekcije zatirajo Tavčarjeve vedno bolj lažne in zadolžene volivce, a on ni ganil še z mazincem, da bi kaj storil za propadajočo malo obrt. Niti za odpis potresnega posojila ni šel v boj in ni storil nobenega koraka, da bi država, ki deli drugim stolnim mestom velike dobrote, tudi Ljubljani kaj dodelila. Ne, on gleda samo na »klerikalce«, in kadar zapazi, da so ti kaj naredili, gleda, da bi to razdril. Glede »Gospodarske zveze« in »Ljudske posojilnice« ne zahteva dr. Tavčar nič manj, kot da ju naj deželno sodišče na ukaz ministerskega predsednika črta iz združnega registra! To bi bilo seveda jako kratko in prijetno. Da dr. Tavčar zahteva, naj se »Gospodarski zvezi« ne dá podpora, naj politična oblast najostrejšje »nadzira« združništvo, naj ga sodišča kar najostrejšje preiskujejo, itd. — to so od dr. Tavčarja primeroma še skromne zahteve.

V razlogih k tem zahtevam pa je dr. Tavčar pokazal dvoje: Prvič svojo nevednost v narodnogospodarskih vprašanjih, drugič pa svojo nepremišljenost, kajti njegova interpelacija se bo masčevala nad liberalnimi denarnimi zavodi.

Novega je dr. Tavčar silno malo povedal; poleg slabe nemščine nam razkazuje voditelj inteligence tudi slabo logiko.

Pred vsem izkuša dr. Tavčar dokazati, da je »Gospodarska zveza« politično društvo. A »Gospodarska zveza« stoji na čisto nepolitičnem stališču in sprejema vsakega, ne da bi ga vprašala, katerega političnega mišljenja da je. Dr. Tavčar je pa storil klavnu uslugo ravno onim zavodom, kajti ves čas govori o »liberalnih posojilnicah« in o »denarnih zavodih liberalne stranke«. Tako je liberalne zavode proglasil za politične.

Dalje se laže, da je »Slovenec« kdaj kot glavni namen te organizacije proglasil uničenje svobodomiselnih trgovcev in obrt

tako je prišlo, da so bili prvi sedeži proti nameri potisnjeni noter do podija. Izdanih je bilo skupno 4000 vstopnic, velikansko število za Ljubljano. Troški so pa tudi velikanski. Ker so plačane tudi skušnje vojaškega orkestra, stal je orkester prvi večer 1800 kron, drugi in tretji večer približno 300 kron. Solisti so stali za vse tri produkcije 2800 kron. Založnik Ricordi dobi za vse tri produkcije 400 kron. Kje so tiskovine, podij, razsvetljava in drugi stroški. Vendar čast občinstvu, ki je spoznalo težavno nalogo »Glasbene Matice«, vse se bo pokrilo.

K sklepu še nekoliko misli o delu samem; bilo je presojeno na razne načine. Nam zadostujejo stvarne kritike dr. Hanslicka, dr. Mantuanija in drugih, tudi si usojamo opreti se na lastno mnenje. Kdorkoli ima verno, gorkočuteče srce, vsakdo posluša delo z velikim zanimanjem in trdi, da dela velik vtis. Kdor pričakuje velikih modernih efektov, ta se goljufa. Da je P. Hartman zmožen tudi instrumentacije v velikem stilu, pokazal je v fugi, pokazal je v oratoriju »S. Petrus«. A v »Františku« se zatajuje name-noma in popolnoma umesten je tu svetopisemski rek: »omnis gloria ab intus«, vse veličje je znotraj. Vtôpi se v razmere 13. stoletja, vtôpi se v velikansko idejo sv. Františka, skratka, pripravi se za oratorij in imel

nikov. To ni res: »Slovenec« je vedno povdarjal, da je »Gospodarska zveza« ustanovljena v prospeh domače produkcije in trgovine.

Pač pa je dr. Tavčar napadel trgovski stan, kajti v interpelaciji pravi, da so pristaši katoliške stranke med trgovci notorični oderuhi. No, tisti oderuhi na Notranjskem, ki jih je dr. Tavčar sam uničevalno obsodil v »Slov. Pravniku«, so zdaj vsi na njegovi strani, kakor tudi belokranjske krvopije. Sploh je dr. Tavčar sam najhujše v interpelaciji udaril svojo stranko, ker je priznal, da je največ ljudskih kreditnih in gospodarskih društev v osvo-bojenje ljudstva treba tam, kjer so pristaši njegove stranke na krmilu.

Dr. Tavčar pravi, da se liberalna društva odlikujejo po »premišljeni, korektni in nesebični delavnosti.« Pozabil je v dokaz temu navesti imena: Žužemberk (posojilnica), Cerklje (posojilnica) in Crni vrh (mlekarna)!!

Dalje je dr. Tavčar neprostovoljno opozoril vlado, naj primerja »klerikalna« in liberalna društva. On namreč pravi, da »Gospodarska zveza« snuje posojilnice v konkurenco liberalnim. Vlada naj zdaj primerja: »Gospodarska zveza« snuje rafajznovke, katere so najbolj prikladne kmečkemu ljudstvu, liberalci pa delajo po Schultze-Delitschevem načinu, ki ni prikladen za kmečko prebivalstvo. »Gospodarska zveza« torej ustreza obče priznani potrebi. Tudi drugod po Avstriji in v celi Nemčiji se snujejo za kmete rafajznovke tudi tam, kjer so že kapitalistične posojilnice. Ta primera bo slaba za liberalne posojilnice!

Dr. Tavčar toži najprej, da »Gospodarska Zveza« kmečki stan izsesava in uničuje, takoj na to pa pravi, da se dajejo posojila gospodarsko propalim ljudem, s čimer se velike vsote izgubljajo! Logika!

Ali veste, odkod prihaja izseljevanje? Dr. Tavčar trdi, da — od konsumnih društev! Ta društva so kriva, da delajo ljudje dolgove in gredo v Ameriko. A le počasi! Največ ljudi gre v Ameriko iz krajev, kjer ni nobenega konsumnega društva, kjer so vsi trgovci debeli, oderuški liberalci, kjer so kmečki oderuhi delali še nedavno s 50 in še več odstotki, kjer je zdaj k večjemu še kaka liberalna mestna hranilnica.

Prej je trdil, da konsum uničuje trgovce, ker ljudje od njih ne kupujejo, zdaj trdi, da konsum uničuje kmete. Kam pa gre potem denar? Vsak se mora sme jati takemu dokazovanju.

Sploh je pa ves krik jako prazen. Kajti med 73 združenji je samo 9 konsumnih društev. »Gospodarska Zveza« pa odsvetuje od konsumnih društev; če kod nastanejo, so krivi liberalni trgovci sami.

Zdaj je pa prišla dr. Tavčarjeva naj-

boš velikanski vžitek, rekel boš: Bolje pogoditi ni mogoče.

Slavno občinstvo je to storilo, bilo je dobro pripravljeno, odtod vtis in duhovna korist. Lepo je bilo slišati v stolnici listanje besedila ob istem času; znamenje, da je občinstvo mialilo, čuvstvovalo. Če bi se kaj omenilo, zdi se, da je instrumentalni uvod preveč jednostaven in dolg. Kakor hitro nastopi moški zbor, prične se taka raznoličnost, da ima duh vedno obilnega vžitka. Nekateri deli so uprav klasični. Epohalni pa so Hartmanovi recitativi. Dočim že 200 let zvene isti recitativi po vseh operah in oratorijih, je P. Hartman nastopil novo pot in neko delo o recitativih, ki je pred kratkim izšlo na Nemškem, pravi, da je P. Hartman vendar enkrat zavozil na novo pot, ki bo ostala merodajna za bodoče skladatelje.

Vsaka daljna ocena je odveč, ker čul se je le en glas pohvale in občudovanja. Iskrena zahvala »Glasbeni Matici« za prireditve oratorija, zlasti gg. Hubadu in profesorju Štritofu, ki sta bila duša vsemu podvzetju. »Matica«, ki izvaja take umotvore, izvršuje velekulturno delo med Slovenci. Končam z besedami gospoda prof. Štritofa:

Koncertov »Glasbene Matice« višek

Je bil oratorij »Sv. František«.

P. H. S.

ljubša točka: »Gosp. Zveza« je kriva — pijančevanja! A takoj trdi, da je »Gosp. Zv.« tudi kriva, da dolenjski kmet vina ne more prodati! (Šampanjca, ki ga sam izpije, ni omenil.) V resnici »G. Zv.« pri društvih odsvetuje od žganje-točev in pijančevanje zavira. Da Dolenjci vina ne morejo prodati, je prvič krivo pomanjkanje organizacije, katera bi se morala izvesti s pomočjo »Gosp. Zveze«, drugič pa liberalna večina v deželnem odboru, ki nosi mnogo krivde, da je zaostalo dolenjsko vinarstvo za napredujočimi drugimi deželami, tretjič pa vinska klavzula.

Dr. Tavčar je indirektno obsodil tudi »Trgovsko in obrtno društvo«, o katerem je rekel, da se na njegove vloge pri oblastnih niti ne ozirajo. Torej so celo oblastva že spoznala pravo vrednost teh vlog in denunciacij, da se pri najboljši volji ne moreje več z njimi baviti!

Oblasti so vse storile, kar je le mogoče proti združništvu. Dr. Tavčar se jim izkazuje hvaležnega s tem, da jih denuncira, da so brezbrizne.

Liberalne posojilnice bodo javaljne hvaležne dr. Tavčarju za zahtevo, da morajo politične oblasti revidirati bilance. Kajti napačnih bilanc je v liberalnih zavodih mnogo več, nego pri »G. Zvezi«.

Dr. Tavčar je dalje storil jako slabo uslugo »C. kr. kmetijski družbi«, češ, da jo »Gosp. Zveza« izpodriva. Tu je opozoril vlado na nenaravno razmerje pri nas. Kajti drugod »Kmetijske družbe« vstopajo v »Gosp. Zveze«!

Glavna točka pa pride zdaj. Dr. Tavčar je našel, da ima »Ljudska posojilnica« — dispozicijski zaklad. Z grozo pripoveduje, da ima ta zaklad že 30.000 K. Seveda se bodo na Dunaju čudili, a ne eksistenci dispozic. zaklada, ampak da zavod s tako ogromnim prometom nima še več zaklada, in mi dr. Tavčarju lahko povemo, da je premalo informiran, kajti letos znaša ta dispozicijski zaklad že — 42.000 K!

Dr. Tavčar pravi: Ves čisti dobiček se mora razdeliti z družnikom! Dispozicijski zaklad pa lahko načelstvo »Ljudske posojilnice« — spravi v svoj žep!

Le počasi! Doslej je »Ljudska posojilnica« iz tega zaklada dela le 1000 K za penzijski zaklad svojih uradnikov, 200 K pa je podarila kroparskim delavcem. To je tisto »zločinstvo« nad združniki.

Kako pa delajo liberalni zavodi? Oni podpirajo s čistim dobičkom svoje politične težnje ali pa ga razdeljujejo med svoje kapitaliste! Čujte:

Dr. Tavčar se pritožuje, da »Ljudsko posojilnico« izkoriščajo kapitalisti, kateri imajo glavne deleže in vlečejo obresti, med tem, ko združniki z opravnimi deleži ne dode obresti. Koliko pa dode obresti glavni deleži? Glavnih deležev je bilo l. 1902 za 5200 K. Ti dode po 5% celih — 260 kron. To je tisti škandalozni dobiček, katerega očita dr. Tavčar kapitalistom pri »Ljudski posojilnici«!

Ves čisti dobiček »Ljud. pos.« znaša letos 27.240 K 39 h, in od tega dode »kapitalisti« — 260 K!

A liberalne posojilnice? Te imajo manjši promet, a dode se zraven liberalni kapitalisti, kateri vlečejo po 2000 do 3000 K profita na leto na škodo vlagateljem. Dr. Tavčar je kriv, če pridejo te razmere na vrsto v državnem zboru! Dr. Tavčar bo kriv, če se začne boj proti remuneracijam, ki si jih dele liberalni kapitalisti prisvojijo zavodih!

Liberalci res ne potrebujejo dispozicijskega zaklada, kajti njihov žep je dispozicijski zaklad njihovih posojilnic.

Dr. Tavčar v interpelaciji očita »klerikalnim« posojilnicam, da podpirajo idealne namene, med tem, ko je po njegovi razlagi zakona dovoljeno le dajanje posojil in tudi vsak splošno dobrodelen namen izključen.

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI Comp.

iz lekarne Richterjeve v Pragi.

priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K 80, K 140 in K 200 v vseh lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristi izdel ek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Elisabethstrasse 5. 1146 84-27

Stanovanje, kopel in hrana na dan od 5 K dalje. Do konca maja in od 1. septembra dalje še ceneje.

Zdravilišče Krapinske Toplice na Hrvaškem

Sezona od 1. maja do konca oktobra.

Obisk 1. 1902: 4567 oseb. Od zagorske železniške postaje „Zabok Krapina Toplice“ je eno vožnjo uro. Od 1. maja vozi od te postaje redno omnibus. 30° do 35° R gorki akrotovrelec je jako zdravilen zoper protin, trganje v členkih, ishias, neuralgijo pri kožnih boleznih in ranah, pri morb. Brighti, mrtvoudnosti, raznih ženskih boleznih. Veliki basini, banje, posebne kopeli in pršne. Lepo vravnani prostori za potenje masažo, elektro; zdravilno gimnastiko. Lepa stanovanja, dobre in cene ravstavarice, stalna godba; velik senčnat park in sprehodi, igrišče itd. Topliški zdravnik dr. Masl. Brožure v vseh knjgarnah. Prospekte pošilja daje

vodstvo toplíc.

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradon št. 9

prilagoja slav. občinstvu in preč. duhovščini svojo veliko zalogo barvanih prstenih pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. Cene nizke. 36 52-18

Lasni izdelek.

Ceniki franco in brezplačno.

Zdravilnica in vodozdravilnica Kamnik na Kranjskem.

Krasna gorska lega, milo podnebje, ni vetrovno. Zdravi se z vodo na vse načine, solnčne in zračne kopeli, tudi z ogljikovo kislino se zdravi, z masažo, telovadbo in elektro.

Zmerne cene. — Začetek sezone 15. maja. Prospekte pošilja vodstvo.

476 10-4 Zdravnik voditelj: **Dr. Rudolf Raabe.**

Stanovanje v najem.

Za 1. avgust je v novozgrajeni hiši v Sodnijskih ulicah oddati še nekaj stanovanj z 2, 3, 4 in 6 sobami, eventualno nekaj porabnih za pisarne in prodajalne. — Natančneje se izve pri kamnoseku **Vodniku v Ljubljani.** 530 3-3

MATTONI'S GIESSHÜBLER

Raba tega v zamašek vžganega znamenja in ru-deče vrelske etikete se priporoča kot varstvo proti pogostim ponaredbam

Giesshüblske kisle vode. 17 51

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti zastoj in franco.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lasek-u v Ljubljani.

Razglas.

Za zgradbo enorazredne ljudske šole na Vrhpolju pri Moravčah razpisu jejo se naslednja dela:

1. zidarska	cenjena . 7052 K 24 h	6. plekarska	cenjena . 250 K 83 h
2. kamnoseška	„ . 383 „ 80 „	7. slikarska	„ . 62 „ 58 „
3. mizarska	„ . 1137 „ — „	8. lončarska	„ . 270 „ — „
4. ključavničarska	„ . 745 „ 50 „	9. steklarska	„ . 161 „ 18 „
5. kleparska	„ . 363 „ 10 „		

ki se bodo oddajala po manjšini cenzuri

dné 14. maja ob 11. uri dopoldne v župnišču na Vrhpolju;

ali po pismeni ali ustmeni ponudbi proti 5% varščini. Načrti s proračunom so na vpogled v župnišču na Vrhpolju.

Ignac Cerar,
predsednik krajnega šolskega sveta.

Električno strokovno obvestilo.

Prečastiti duhovščini in sl. občinstvu uljudno naznanjam, da izvršujem s oblastvenim dovoljenjem vsa za vpeljavo električne razsvetljave potrebna dela ter opozarjam na svojo izredno veliko in krasno zalogo

vsakovrstnih svetil in za električno razsvetljavo potrebnih predmetov.

Prenavljam oziroma prenašam stare lestence, svetila idr. strokovno pravilno za električno luč po zelo nizkih cenah. — Vsaka stvar bode montirana v moji delavnici in preiskušena tako, da mestni montér ne bode imel drugega posla, kakor predmet zvezati z električnim tokom, kar bode lahko izvršil v najkrajšem času.

Za svetila, katera bodo montirana v moji delavnici, jamčim tekom enega leta, v katerem času tudi event. popravila brezplačno izvršujem.

Največja in najlepša zaloga cerkvene posode in orodja.

Nadejajoč se zdatnih naročil beležim velespoštovanjem

Leopold Tratnik,
pasár in založnik predmetov za električno razsvetljavo v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27.

484 6

Jako važno za vsacega kolesarja.

Predno se kateri nameni kupiti kolo, naj ne pozabi si ogledati ali vsaj naročiti cenik pravih

Puch koles

katerih zastopništvo ima gospod

FRANC ČUDEN

v Ljubljani.

Isti priporoča posebno kolo s prostim tekom z zavoro v zadnjem kolesu, (Freilauf mit Hinterradbremse.)

Za vsako Puch kolo se jamči dve leti.

V zalogi nahajajo se še razni modeli različnih tovarn od gl. 75— dalje.

Ceniki zastoj in poštne prosto. 550 2

Jako važno za vsacega kolesarja.

Nič več telesnega zaprtja, ako se vživa

Zaloga: Dunaj, XVIII., Ladenburggasse 46. Prospekt brezplačno. — Pošiljatev za poskušnjo: 12 kosov franco 3 K po povzetju. 72 52-12

Huss-ova pogača.

Ustanovljeno 1. 1832.

Priznано najboljšo

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Električni obrat

176 12

Prodaja na debelo! Prodaja na drobno!

Ilustrovani ceniki se dobé brezplačno.

Za bočno, malekvrno, preboinike, dame, otroke itd.

Maltoferrochin

Malto-China-Malaga vino z železom.

Maltochin, China-Sherry
1/2 steklenica K 3 —; 1/2 steklenice 1 K 6 h;

MALTO-CONDURANGO
Malto-Pepsin
1/2 steklenica K 4 —; 1/2 steklenice K 2.90.

Mo naravnemu vrenju z dostavkom droži južnih vin z najboljšim ječmenovim sladom napravljena neprekosljiva dijetelna vina

Od zdravniških veljakov kot najboljša spozna. Mnogo priporočilnih pism zdravnikov Prva odlikovanja v Parizu, Pragi, Bruselju, Amsterdamu in nedavnej na dunajski razstavi pijač. 334 12-7

Naprodaj v vseh lekarnah

MALAGA - SHERRY - VERMOUTH
sladni samotok, kar najceneje.

Ceniki in vzorci na željo franco.

Prvo vinsko vrenje in hramovje

SVATEK & Co.
Praga-Smihov, nasproti zahodn. kolodv. 81.

OGLAS!

NEW-YORK in LONDON

nista priznala niti evropski cenili ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

gld. 6.60 in sicer:

- 6 komadov najfinejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada.
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorja čajšč za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. spalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6.60.

Vseh teh 42 predmetov je poprejal stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6.60. Američansko pat. srebro je znano, je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na nikakršni slepariji zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 380 10-6

A. HIRSCHBERG-a
eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanec, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prusim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

1357 23

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

FRANC DOLENC

v Ljubljani, Marijin trg pri frančiškanski cerkvi.

P. n.

Slavnemu občinstvu priporočam svojo veliko zalogo manufakturnega blaga, obstoječo iz raznovrstnega sukna, modnih štofov in kamgarnov za moške obleke. — Vsakovrstnega modnega in perilnega blaga za damske obleke najnovejših vzorcev. — Izvrstne cvilhe za matrace in posteljno opravo, in posebno dobro blago za rjuhe, namiznih prtov in brisalk. — Veliko izbero tepihov, zaves in preprog, vse po najnižjih cenah.

S spoštovanjem

Franc Dolenc.

553 10-2

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpožno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bo hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 691 52-48

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Zmanjševalna dražba

za oddajo dela pri zidanju farne cerkve sv. Vida nad Cirknico bo dné 4. maja 1903 ob 11. uri dopoldne pri sv. Vidu

Oddajalo se bo zidarsko, tesarsko in kleparsko delo. Natančni pogoji se bodo povedali pred dražbo. Načrti so razpostavljeni od 28. t. m. dalje v pisarni župniškega urada. Vsak ponudnik bo moral vložiti 10% vadija.

Za stavbeni odbor:

Janez Jereb, župnik.

563 3-3

Stanje hranilnih vlog:
17 milijonov K.

Rezervni zaklad:
nad 400.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rofovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

771 13

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{1}{2}$ % na leto. Z obrestmi vred na plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje in sicer po 4 $\frac{1}{2}$ % do 5%.

Resnično!

Kupuj pa „le v seklenicah“.

V Ljubljani pri gospodih:

507 10-2

Ivan Fabian, naslednik Anton Korbar	Anton Ječminek A. Kanc, drog. C. Karinger	Jožef Kordin Anton Krisper Peter Lassnik	P. Mencinger Ivana Perdana nasledniki	Viktor Schiffer M. Spreitzer	Ferd. Terdina J. Tonich
F. Groschl	Mihail Kastner	J. Lenček	Karol Planinšek	Anton Stacul	Uradniško-konsumno-društvo
C. C. Holzer	Edmund Kavčič	Karol Lexander	J. C. Röger	Fran Stupica	
Ivan Jebračin	Kham & Murnik	A. Lilleg	A. Sarabon	M. E. Supan	
Bled: O. Wölfling, P. Homan.	Črnomelj: A. Lakner, K. Müller	Krško: F. H. Aumana sin, R. Engelsberger.		A. Sušnik	
B. Schweiger, A. Zorc.	Draga: P. S. Turk.	Litija: Lebinger & Bergmann.			
Hrib: A. Bučar, Fran Kovač.	Idrija: A. Jelenec, J. Septaves.	Lož: F. Kovač.			
Kamnik: Anton Pintar, Fran Subelj.	Kočevje: Fr. Loy, P. Petsche, J. Röhrl, Matija Kom, Fran Schleimer.	Mirna: Jos. Schuller.			
Kostanjevica: Alojzij Gač.	Kranj: Fr. Dolenc, Vilj. Kille, Adolf Kreuzberger, Jan. Majdič, Karol Šavnik, lekarnar pri sv. Trojici.	Mokronog: J. Errath, B. Šbil pri Skofu.			
		Novo mesto: Küssel & Končan, Adolf Pauser.			
		Polhov Gradec: I. A. Leben.			
		Postojna: K. Ceferin, Anton Ditrich, G. Pikel.			
		Radeče: J. Haller, J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo.			
				Radovljica: L. Fürsager, Friderik Homann, Oton Homann	
				Šodražica: Ivan Levstik.	
				Škofja Loka: E. Burdych, M. Zigon.	
				Šiška: J. C. Juvancič.	
				Travnik: G. Bartol.	
				Trebnje: J. Petrovič, I. Zernatto.	
				Tržič: Fr. Raitharek.	
				Velike Lašče: F. M. Doganoc.	
				Vipava, Vrhnika: Fr. Kobal.	
				Vrhnika: M. Briley.	
				Zagorje: R. E. Mihelčič, Jan. Müller sen.	
				Žužemberk: Jakob Dereani.	

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo „sladne kave“, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Angeljnovi milo

Marzeljsko (belo) milo

z znamko

sta najbolj koristni
štedilni mili

za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Zajamčeno čisto jedrno (Kern-) milo!

449 104-10

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.